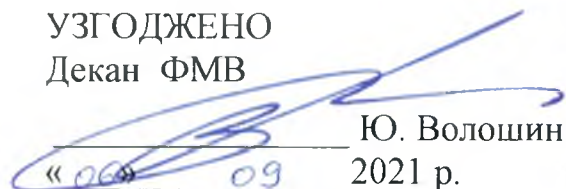

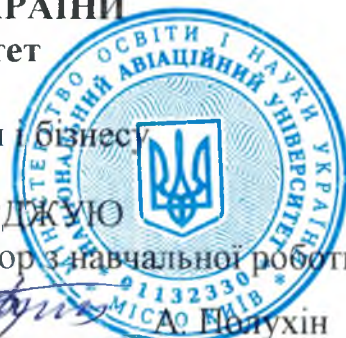
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

 Ю. Волошин
 «06» 09 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін
 «20» 09 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Регулювання міжнародних економічних відносин»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»
 Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
 Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПРЗ	ЛЗ	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	7	105/3,5	34	17	–	54	–	–	Екзамн 7с.
Заочна	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Індекс: РБ – 17 – 292/18 – 2.1.20.7

СМЯ НАУ РП 15.01.01-01-2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Регулювання міжнародних
економічних відносин»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.01 – 01-2021

стор. 2 з 16

Робочу програму навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини», робочого навчального плану № РБ – 17 – 292/18 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу _____ / Ричка М.А./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 10 від «30» червня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ / Ричка М.А./

Завідувач кафедри _____ / Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету міжнародних відносин, протокол № 10 від «06» вересня 2021 р.

Голова НМРР _____ / Сидоренко К.В./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний прями́рник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 3 з 16	

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	7
2. Програма навчальної дисципліни	7
2.1. Зміст навчальної дисципліни	7
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	7
2.3. Тематичний план	12
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	13
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	13
3.1. Методи навчання	13
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	15
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь ...	15

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 4 з 16	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням від 13.07.2017 р. № 106/од, та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця у галузі міжнародних відносин

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі міжнародних економічних відносин, засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що мають забезпечувати ефективність діяльності в цій галузі. А також розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів та особливостей метою є регулювання міжнародних економічних відносин та дослідження практичних питань функціонування і трансформації міжнародних економічних відносин, сукупність засобів, форм та інструментів їх регулювання на різних структурних рівнях цієї складної субординованої системи.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розуміння сутності найважливіших проблем і тенденцій розвитку світового господарства, пов'язаних із взаєминами його головних суб'єктів: держав, фірм, міжнародних організацій;
- вивчення ендогенного та екзогенного механізму міжнародного руху факторів виробництва, а саме: міжнародної торгівлі послугами, руху капіталу, міжнародної міграції робочої сили та прав інтелектуальної власності;
- з'ясування основних типів і принципів зовнішньоекономічної політики держави, тарифних та нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі;
- обґрунтування механізму функціонування міжнародних товарних угод;
- дослідження механізму валютно-фінансового регулювання міжнародних економічних відносин;
- вивчення діяльності міжнародних економічних організацій у регулюванні світової торгівлі товарами та послугами;
- вивчення регулювання міжнародних інтеграційних процесів.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- ПРН1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.
- ПРН5. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 5 з 16	

висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

– ПРН6. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

– ПРН10. Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

– ПРН12. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

– ПРН13. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

– ПРН15. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЕВ на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

– ПРН16. Розуміти та застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів і довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародних економічних відносин.

– ПРН17. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування середовища міжнародних відносин та моделей економічного розвитку.

– ПРН19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції світогосподарського розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів.

– ПРН20. Володіти базовими категоріями, новітніми теоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, зокрема: міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

– ПРН21. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

– ПРН22. Застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

– ПРН23. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

– ПРН24. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування МЕВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

– ПРН25. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя для здобування знань, з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

– ПРН29. Розуміти зміст і спрямованість зовнішньої політики провідних держав світу

– ПРН34. Вміння обґрунтовувати доцільність прийняття тактичних управлінських рішень при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- ЗК1. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 6 з 16	

- ЗК2. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, вміння управляти часом.
- ЗК4. Здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, програмних пакетів загального і спеціального призначення.
- ЗК5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК10. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій
- ЗК11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість
- ЗК12. Уміння оцінити міжнародне середовище та його вплив на країну, визначати завдання зовнішньої або внутрішньої політики країни та пропонувати відповідні ефективні інструменти їх реалізації
- ФК2. Розуміння базових категорій та новітніх теорій, концепцій, технологій і методів у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку МЄВ.
- ФК3. Розуміння сутності й особливостей функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.
- ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.
- ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.
- ФК7. Здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.
- ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.
- ФК9. Знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.
- ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.
- ФК11. Здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів.
- ФК12. Знання теоретичних основ та практичних навичок оцінювання й аналізу безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.
- ФК13. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.
- ФК14. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування МЄВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.
- ФК15. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 7 з 16	

– ФК27. Здатність прогнозувати економічний розвиток кожної країни та розвиток її стратегічних галузей, зокрема суб'єктів господарювання авіаційної галузі, в сучасних умовах.

– ФК28. Здатність здійснювати аналіз міжнародних ринків товарів і послуг, зокрема авіакосмічної галузі, інструменти та принципи їхнього регулювання на міжнародному рівні.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Міжнародні фінанси» та «Теорія міжнародних економічних відносин» та взаємопов'язана з такими дисциплінами, як «Міжнародні відносини і світова політика».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 /одного/ навчального модуля, а саме:

– навчального модуля №1 «**Теоретичні засади регулювання міжнародних економічних відносин**», який є логічно завершеним, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. «Теоретичні засади регулювання міжнародних економічних відносин»

Інтегровані вимоги модуля №1:

ЗНАТИ:

- що являють собою основні форми міжнародних економічних відносин і як вони співвідносяться одна з одною, які існують потенційні переваги для країни від її участі у багатосторонньому регулюванні світогосподарських зв'язків;
- структуру і механізм системи регулювання МЕВ;
- тарифні і нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі особливості обмежувальної ділової практики в міжнародних економічних відносинах;
- зовнішньоекономічний механізм України.

ВМІТИ:

- аналізувати роль та місце основних суб'єктів МЕВ у регулюванні світогосподарських зв'язків, бути ознайомленими з основними формами і методами діяльності суб'єктів регулювання різних рівнів у системі світового господарства;
- робити власні висновки щодо ефективності міжнародної та національних систем регулювання міжнародних економічних;
- відносин;
- збирати, узагальнювати інформацію, яка характеризує основні сфери зовнішньоекономічної діяльності; розглядати та досліджувати документи, які формують нормативну базу (як національну, так і міжнародну) регулювання МЕВ.

Тема 1. Сутність і структура регулювання міжнародних економічних відносин.

Механізм регулювання міжнародних економічних відносин. Об'єкти та суб'єкти регулювання. Основні принципи, інструменти та методи. Рівні механізму регулювання:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 8 з 16	

національний, міжнародний, наднаціональний. Сфери регулювання: макро-, мезо-, мікроекономічна. Ендогенна та екзогенна система регулювання МЕВ. Процес встановлення конкурентної рівноваги на міжнародних ринках. Передумови функціонування конкурентного механізму регулювання міжнародних економічних відносин. Держава як регулятор МЕВ.

Тема 2. Принципи і методи розрахунків ефективності зовнішньоекономічних зв'язків.

Принципи оцінки ефективності зовнішньоекономічних зв'язків. Характеристика стану й динаміки зовнішньої торгівлі на світовому рівні, рівні окремих регіонів (переважно на рівні окремих економічних союзів, континентальному рівні та ін..) у порівнянні зі станом і динамікою зовнішньої торгівлі окремої країни. Аналіз господарської діяльності окремих виробничих і комерційних структур у зовнішньоекономічній сфері.

Методи розрахунків економічної ефективності зовнішньої торгівлі. Вартість експорту й імпорту, зовнішньоторговельний баланс, індекс вартості експорту й імпорту в розрізі регіонів і територій, умови торгівлі, географічний розподіл експорту й імпорту по країнах.

Тема 3. Зміст і механізм зовнішньоекономічної політики держави.

Два основні типи та принципи зовнішньоекономічної політики держави. Свобода торгівлі та протекціонізм. Передумови та економічні наслідки політики вільної торгівлі. Передумови та економічні наслідки протекціонізму. Захист національної економіки, ринку, виробників та споживачів. "Перехідний протекціонізм".

Ступінь узгодженості політики з іншими країнами: незалежна та скоординована зовнішньоекономічна політика. Проекти міжнародного багатостороннього та двостороннього координування зовнішньоекономічної політики. Поняття та форми єдиної (спільної) зовнішньоекономічної політики. Економічний суверенітет та наднаціональне регулювання МЕВ.

Тема 4. Регулювання міжнародного обміну послугами.

Особливості механізму регулювання міжнародного руху послуг. Національні рівні регулювання руху послуг. Роль міжнародних організацій у створенні умов функціонування світових ринків послуг. Регулювання міжнародної електронної комерції.

Тема 5. Ціновий механізм регулювання міжнародних економічних відносин.

Функції експортних цін. Ціни у сфері міжнародних торгово-економічних відносин. Ціна інформаційна функція ціни. Функції, які виконують трансферні ціни. Процес формування експортної ціни. Типи початкової ціни. Принципи ціноутворення. Цінова політика корпорацій.

Структура експортної ціни. Ескалація ціни. Методи ціноутворення. Затратне ціноутворення, визначення ціни на ґрунті всіх видів витрат: основних, обігових, експортно-зумовлених. Ціноутворення яке ґрунтується на цінах граничних витрат. Загальні (стандартні) світові ціни.

Експортна ціна в термінах процедури продажу продукту. Ціни СІФ, ФАС, ФОБ.

Тема 6. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Поняття та функції мита. Основні види мита. Рівень ставок мита. Номінальний та реальний рівень протекціонізму. Ефективна ставка тарифу. Оптимальний тариф. Тарифна квота. Експортний тариф.

Економічна роль тарифів у малій та великій економіках. Ефект доходів. Ефект перерозподілу. Ефект захисту. Ефект споживання. Ефект умов торгівлі. Ефект внутрішніх

доходів. Оптимальний тариф малої економіки. Парадокс Метцаера. Тарифна ескалація. Оптимальний тариф, тарифна квота, експортний тариф. Цінові ефекти імпортного мита. Суспільні витрати на тариф. Тарифні надходження.

Регулювання світової торгівлі у межах ГАТТ/СОТ. Основні принципи членства організації, Прогресивне зниження мита. Виключення з режимів недискримінації обмеження кількісних бар'єрів. Механізм торгових конференцій. Основні раунд переговорів. Основні рішення Уругвайського раунду. Дохійський раунд. Принципи і форм тарифного регулювання в Україні.

Тема 7. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

Поняття та структура нетарифних методів регулювання. Кількісні обмеження контингентування; ліцензування; добровільне обмеження експорту. Глобальні та індивідуальні квоти. Двосторонні квоти. Економічний ефект квот. Митний контингент. Індивідуальні, генеральні та автономні ліцензії.

Фінансові методи зовнішньоторговельної політики. Субсидії у зовнішній торгівлі. Види субсидій. Експортні кредити. Демпінг, форми демпінгу та його основа. Торгові угоди та правові режими зовнішньої торгівлі. Режим найбільшого сприяння. Національний режим. Загальна система преференцій. Прихований протекціонізм. Технічні бар'єри. Внутрішні податки та збори. Державні закупівлі. Наявність місцевих компонентів. Неформальні бар'єри. Обмежувальна цінова практика. Податки, нетарифні торговельні бар'єри у сфері послуг.

Тема 8. Міжнародні товарні угоди у системі регулювання світової торгівлі.

Основні цілі та особливості формування міжнародних товарних асоціацій. Структура механізму функціонування товарних угод.

Міжнародні товарні угоди з окремих товарів. Міжнародні дослідницькі групи. Міжурядові організації країн-виробників та споживачів сировини. Міжнародні асоціації виробників та експортерів сировинних товарів. ОПЕК. Основні елементи схеми СТАБЕКС (Ломейська конвенція). Схема СІСМІН. Інтегрована програма ЮНКТАД для сировинних товарів.

Тема 9. Валютно-фінансове регулювання міжнародних економічних відносин.

Сутність та структура валютно-фінансової політики. Основні рівні валютно-фінансового регулювання МЄВ. Суб'єкти регулювання. Форми та цілі регулювання валютного курсу. Ступені конвертованості національних валют. Режими валютних курсів. Девальвація та ревальвація: наслідки для національної економіки. Валютні курси. Відносні ціни.

Міжнародні розрахунки. Інкасова форма розрахунків. Акредитивна форма. Розрахунки у формі авансу. Відкритий рахунок. Інші форми розрахунків.

Основні засоби регулювання платіжного балансу. Прямий та опосередкований вплив держави на платіжний баланс. Правило Вальраса.

Грошово-кредитне регулювання МЄВ. Дисконтна політика. Операції на відкритому ринку цінних паперів. Регулювання норм обов'язкових резервів. Надання державних кредитів. Державне страхування у зовнішньоекономічній діяльності. Оподаткування у зовнішній торгівлі. Імпортні депозити. Механізми функціонування міжнародних валютних та кредитних ринків. Міжнародні валютні системи. СДР, ЕКЮ, ЄВРО. Європейський валютний союз. Регулюючі функції міжнародних валютно-фінансових та кредитних організацій: МВФ; МБРР; МАР; МФК; ЄБРР, інші регіональні банки. Клірингові союзи.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 10 з 16	

Тема 10. Обмежувальна ділова практика в МЄВ.

Поняття «Обмежувальна ділова практика» (ОДП) у світовому господарстві. Особливості ОДП: діяльність або поведінка підприємств; наявність домінуючого становища на ринках, зловживання ним; обмеження доступу до міжнародних ринків інших конкурентів; негативний вплив на міжнародну торгівлю; різні форми угод.

Основні види ОДП. Угоди, які встановлюють ціни. Участь у тендерах на основі таємної змови. Розподіл ринків або покупців в інших країнах. Визначення квот на продаж та виробництво. Колективні дії в підтримку домовленості. Відмова від поставок потенційним імпортерам. Демпінг. Злиття, поглинання або створення спільних підприємств як форми контролю за ринком. Встановлення цін для перепродажу експортних товарів. Обмеження імпорту товарів з ідентичним товарним знаком. Встановлення залежності поставок конкретних товарів від інших зобов'язань. Інші форми ОДП.

Форми протидії ОДП на національному та міжнародному рівнях. Механізми сприяння розвитку міжнародної конкуренції у національних системах регулювання. Механізми сприяння розвитку міжнародної конкуренції у двосторонніх та багатосторонніх системах регулювання міжнародних економічних відносин. Роль конференцій ООН з ОДП. ЮНКТАД та протидія ОДП. СОТ та проекти угод з правил конкуренції.

Тема 11. Механізм зовнішньоекономічної діяльності підприємства, корпорації.

Зовнішньоекономічна політика фірми. Теоретичні та організаційні принципи діяльності транснаціональної фірми. Діяльність ТНК та національна економіка.

Механізм спільного підприємництва. Економічна основа спільного підприємництва. Механізм створення і діяльності спільних підприємств. Вільні економічні зони.

Зовнішньоекономічна діяльність господарсько-підприємницьких організацій. Основні особливості ЗЕД на базовому підприємницькому рівні. ТНК та інші господарські об'єднання в зовнішньоекономічній діяльності. Міжнародний маркетинг у зовнішньоекономічній діяльності господарсько-підприємницьких організацій.

Тема 12. Механізм регулювання міжнародного руху капіталу.

Зміст та структура регулювання міжнародного руху капіталу. Основні суб'єкти регулювання. Ендогенні та екзогенні механізми регулювання. Умова ринкової рівноваги на зовнішніх ринках капіталів. Вирівнювання граничних продуктів капіталу на світових ринках. Економічні ефекти прямих інвестицій.

Характер державного регулювання руху капіталу. Основні сектори регулювання. Види бар'єрів входу на ринок капіталів. Режими зарубіжного інвестування. Форми та методи впливу ТНК на механізм міжнародного переміщення капіталу. Основні тенденції розвитку механізму регулювання інтернаціонального руху капіталу на сучасному етапі.

Національні системи стимулювання та заохочення іноземних інвесторів. Лібералізація притоку іноземних інвестицій. Стан економічного та інвестиційного клімату в країнах як фактор впливу на прилив іноземного капіталу. Системи оцінки привабливості національних економік для іноземних інвесторів.

Двосторонні та регіональні аспекти регулювання руху капіталів. Основні моделі «входу та заснування». Угоди про взаємний захист та заохочення іноземних інвестицій. Угоди про запобігання подвійного оподаткування. Принципи вільного руху капіталів у Європейському Союзі. Хартія та Угода про співробітництво в галузі енергетики (1991,

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 11 з 16	

1994). Спільна угода про інвестиції (АСЕАН, 1987). Арабський інвестиційний договір (1981). Глобалізація регулювання руху капіталу. Основні напрями та сценарії розвитку глобального переговорного процесу з регулювання зарубіжних інвестицій.

Тема 13. Основні напрями регулювання міжнародної міграції робочої сили.

Механізм ринкового регулювання міжнародного руху робочої сили. Економічні ефекти міграції. Фактори модифікації ринкового механізму міжнародної міграції робочої сили.

Державне регулювання міжнародної міграції. Вплив на попит та пропозицію робочої сили. Регулювання соціальної сфери та доходів мігрантів. Обмеження у сфері міжнародної мобільності. Обмеження особистого характеру. Квотування. Часові обмеження. Географічні пріоритети. Заборонення. Стимулювання рееміграції. Програми економічної допомоги країнам масової еміграції. Механізми контролю міграції: регулювання імміграції, стимулювання рееміграції.

Дво- та багатосторонні угоди про міграцію робочої сили. Внутрішні та зовнішні аспекти регулювання міграції у Європейському Союзі. Шенгенська угода. Конвенції Міжнародної організації праці з проблем міграції робочої сили.

Тема 14. Регулювання прав інтелектуальної власності у світовому господарстві.

Економічний зміст та види прав інтелектуальної власності. Особливості інтелектуальної власності: виключні права та об'єкт. Авторські та суміжні права. Права промислової власності.

Основні механізми захисту прав інтелектуальної власності. Механізми Паризької конвенції з охорони промислової власності (1883 р.), Бернської конвенції з захисту літератури та художніх творів (1886 р.), Женевської конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (1971 р.), Угоди з інтелектуальної власності щодо інтелектуальних мікросхем (1989 р.), Міжнародної конвенції із захисту виконавців, виробників фонограм, організацій телерадіомовлення (1961 р.), Всесвітньої конвенції про авторське право (1952 р.), Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності (1996 р.).

Угода СОТ з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності – ТРІПС (1994 р.). Основні особливості, структура та зміст.

Тема 15. Основи регулювання міжнародних інтеграційних процесів.

Сфери регулювання економічних відносин на різних етапах міжнародної інтеграції. Характеристика регулювання в умовах угод про економічне та торговельне співробітництво, преференційних угод, зон вільної торгівлі, митних союзів, спільних ринків, єдиних внутрішніх ринків, економічних союзів, валютних союзів, повної інтеграції. Співвідношення незалежної, скоординованої, спільної та єдиної зовнішньоекономічної політики.

Регулювання економічної діяльності у межах Європейського Союзу. Основні етапи інтеграції. Митне регулювання. Валютна інтеграція. Передумови та напрями формування валютного союзу. Єдина сільськогосподарська політика. Політика у сфері охорони довкілля, досліджень та технологічного розвитку, енергетики, транспорту. Основи єдиної структурної, соціальної та регіональної політики ЄС. Економічні аспекти угоди про Європейський Союз (1992 р.). Формування економічного союзу. Угода з реформування ЄС 2007 р.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 12 з 16	

Особливості регулювання міжнародних економічних відносин в умовах інших регіональних економічних об'єднань: ЄАВТ; НАФТА; АСЕАН; МЕРКОСУР; КАРИКОМ; СНД. Органи управління. Сфери та характер регулювання. Роль та перспективи розвитку.

Глобалізація процесу регулювання МЄВ. Сфери та тенденції становлення глобального механізму регулювання МЄВ. Держави, регіональні економічні об'єднання та ТНК у структурі глобального регулювання. Роль економічних структур ООН. Місце ГАТТ/СОТ у глобальному регулюванні. МВФ, група Світового банку та глобальний розвиток світогосподарських зв'язків.

Тема 16. Регулювання та розвиток авіа- та космічної галузі світу та України. Конкурентна політика Сполучених Штатів Америки та Європейський Союз. Проблеми регулювання міжнародних авіаційних перевезень пасажирів та шляхи удосконалення законодавства. Демоніполізація космічної галузі

2.3. Тематичний план.

пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль № 1 «Теоретичні засади регулювання міжнародних економічних відносин»									
		7 семестр				семестр			
1.1	Сутність і структура регулювання міжнародних економічних відносин.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.2	Принципи і методи розрахунків ефективності зовнішньоекономічних зв'язків.	5	2	-	3	-	-	-	-
1.3	Зміст і механізм зовнішньоекономічної політики держави.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.4	Регулювання міжнародного обміну послугами.	5	2	-	3	-	-	-	-
1.5	Ціновий механізм регулювання міжнародних економічних відносин.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.6	Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.	5	2	-	3	-	-	-	-
1.7	Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.8	Міжнародні товарні угоди у системі регулювання світової торгівлі.	5	2	-	3	-	-	-	-
1.9	Валютно-фінансове регулювання міжнародних економічних відносин.	7	2	2	3				
1.10	Обмежувальна ділова практика в МЄВ.	5	2	-	3	-	-	-	-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 13 з 16	

1.11	Механізм зовнішньоекономічної діяльності підприємства, корпорації.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.12	Механізм регулювання міжнародного руху капіталу.	5	2	-	3	-	-	-	-
1.13	Основні напрями регулювання міжнародної міграції робочої сили.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.14	Регулювання прав інтелектуальної власності у світовому господарстві.	5	2	-	3	-	-	-	-
1.15	Основи регулювання міжнародних інтеграційних процесів.	7	2	2	3	-	-	-	-
1.16	Регулювання та розвиток авіа- та космічної галузі світу та України.	6	2	1	3	-	-	-	-
1.17	Модульна контрольна робота №1	8	2	-	6	-	-	-	-
	Усього за модулем № 1	105	34	17	54	-	-	-	-
	Усього за навчальною дисципліною	105	34	17	54	-	-	-	-

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

- 3.1.1. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / за ред. проф., д.е.н. С.І Сіденко. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2014. – 465 с.
- 3.1.2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. внесеними змінами і доповненнями - редакція від 10.04.2008. - <http://zakon1.rada.gov.ua/>
- 3.1.3. Міжнародний процесуальний кодекс ICC/ ESOMAR [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://www.esomar.org/>
- 3.1.4. Международный кодекс рекламной практики [Електронний ресурс]–Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_010
- 3.1.5. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=2465813&cat_id=223223535
- 3.1.6. Міжнародні економічні відносини: підручник / за наук. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко, К [та ін.] – К.: Київ. Нац. Торг.-ек. Ун-т, 2018. – 612 с.
- 3.1.7. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч.І. – 633 с.
- 3.1.8. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч. 2. – 384 с.
- 3.1.9. Міжнародні економічні відносини: підручник / за наук. ред. А.А. Мазаракі, Т. Мельник/ Т.М Мельник, Л.П Кудирко, Н.О. Іксарова, О.В. Кам'янецька, Т.Л. Вишинськ [та ін.]; – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 555 с.
- 3.1.10. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / [А. А. Мазаракі ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - КНТЕУ, 2012. - 823 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 14 з 16	

- 3.1.11. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т.М. Мельник, О.В. Дьяченко, О.В. Зубко ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 600 с.
- 3.1.12. Павленко І.І. Міжнародна торгівля та інвестиції: навч. посіб./ І.І.Павленко, О.В.Варяниченко, Н.А.Навроцька. - К.: ЦУЛ, 2012.- 256 с.
- 3.1.13. Світовий ринок товарів та послуг : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 720 с.
- 3.1.14. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : підручник / Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 456 с.
- 3.1.15. Горін Н.В. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 330 с.
- 3.1.16. Ричка М.А. Роль фондових бірж для авіабудівної галузі України / М.А. Ричка // Інтегровані інтелектуальні робототехнічні комплекси (ІРТК – 2013): VI міжнар. наук.-практ. конф., 27-29 травня 2013 р.: тези доп. – К., 2013. – С. 311-312.
- 3.1.17. Ричка М.А. Інвестування: сучасні світові тенденції / М.А. Ричка // Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі: міжнар. наук.-практ. конф., 21 квітня 2020 р.: тези доп. – К., 2020. – С. 40-42.
- 3.1.18. Ричка М.А. Аналіз іноземного інвестування України в глобалізаційних процесах [Електронний ресурс] / М.А. Ричка, А.О. Ільченко // Інфраструктура ринку. - 2020. - № 42. - С. 46-53. - Режим доступу до ресурсу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/42_2020_ukr/10.pdf *Index Copernicus*
- 3.1.19. Набок І.І., Вишнякова О. Злиття і поглинання в банківській сфері: сучасні тенденції європейського і вітчизняного ринків // Стратегія розвитку України: наук. журн. – К.: НАУ, 2017. – №1.- с. 116-120
- 3.1.20. Побоченко Л.М. Глобалізаційні тенденції розвитку світового ринку бізнес-авіації / АВІА – 2015: XIII міжнародна науково-технічна конференція, 21-23 травня 2015 р.: тези доп. – К., 2015. Т.6. – С. 37.15–37.18.
- 3.1.21. Пічкурова З.В. Креативний капітал у сучасній економіці знань / З.В. Пічкурова // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): наук. журн. – К.: НАУ, 2019. – № 1. – С. 99-105

Допоміжна література

- 3.1.1. 3.1.12. Кудирко Л.П. Проблеми деінституціалізації стратегічного партнерства в умовах глобальних трансформацій // Економічний простір: зб. наук. праць. – № 117. – Дніпро: ПДАБА, 2017. – 265с. – С. 5-14 http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2017_117_3.
- 3.1.2. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Зовнішньоекономічні відносини України і Республіки Корея // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. — 2017. — № 1(90). — С. 5–15. http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2017_1_3_15.
- 3.1.3. Мельник Т.М. Вплив міжнародної трудової міграції на економіку України / Т.М. Мельник, О.В. Лошенко // Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ», №12, 2016. - с. 29- 35.
- 3.1.4. Мельник Т.М., Дьяченко О.В. Інституціональне забезпечення митного регулювання України в умовах євроінтеграції // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2017. – №4 (93) – С. 5-15 [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2017/03\(92\)/ZT_03_2017_st_02.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2017/03(92)/ZT_03_2017_st_02.pdf)
- 3.1.5. Мельник Т.М., Касянок К.Г. Проблеми залучення та використання іноземних інвестицій в економіці України Україна // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2017. — №1 <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/journals/2017/1/253-270>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Регулювання міжнародних економічних відносин»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 15 з 16	

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1 Сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3.3.2 - Сайт Державної служби фінансового моніторингу України. – Режим доступу: <http://www.sdfm.gov.ua>.

3.3.3 - Сайт Doing Business. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/Downloads/>.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	7 семестр	семестр
Модуль № 1 «Теоретичні засади регулювання міжнародних економічних відносин»		
Вид навчальної роботи	бали	бали
Робота на практичному занятті	5 б. x 10 = 50	-
Творча розробка проблемних питань та виступ з доповіддю	18	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>36 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем №1	88	-
Семестровий екзамен	12	-
Усього за дисципліною	100	-

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Регулювання міжнародних
економічних відносин»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.01 – 01-2021

стор. 16 з 16

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	20.09.21	Фігеріро Мелісса Олівія		-
2	15.01.01	20.09.21	Соломенко Т.В.	Т.В.	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				